

จิ้งจกหินสี่จาง

Gehyra mutilata (Wiegmann, 1835)

Common four-clawed gecko

จิ้งจกหินสีจาง – *Gehyra mutilata* (Wiegmann, 1835)

ลักษณะ มีขนาดตัวเล็ก (จากปลายปากถึงรูก้น 60 มิลลิเมตร และหางยาว 60 มิลลิเมตร) หัวแบนและค่อนข้างยาวแต่ส่วนหัวกว้างกว่าลำคอ ลำตัวแบน หางค่อนข้างแบนและโคนหางใหญ่กว่าส่วนท้ายของลำตัวเล็กน้อย ขอบด้านข้างของหางเป็นรอยหยักละเอียด ผิวหนังลำตัวมีเกล็ดอ่อนนุ่มปกคลุม เกล็ดที่ส่วนหน้าของหัวใหญ่กว่าเกล็ดที่ด้านหลังทอยและบนหลังกับหาง เกล็ดด้านข้างลำตัวใหญ่กว่าเกล็ดที่ส่วนหน้าของหัว เกล็ดด้านท้องใหญ่และรูปร่างกลมรี แผ่นเกล็ดซ้อนเหลื่อมกัน เกล็ดที่คางและหน้าอกเล็กและขอบของแผ่นเกล็ดมีรอยหยัก เกล็ดใต้หางแถวเดียวในแนวกลางตัวขยายกว้าง ผิวหนังลำตัวจืดชืดง่ายมาก

ลำตัวสีเทาอมชมพูหรือสีเทาอมน้ำตาลจางและไม่มีลวดลาย แต่บนหัวมีจุดเล็กสีขาวกระจาย และบนหลังมีจุดเล็กสีขาวเรียงตัวเป็นแถวยาว 2 แถว ด้านข้างของหัวมีแถบเล็กสีขาวจากปลายปากพาดมาที่ด้านหน้าของตาและจากด้านท้ายตาไปที่ส่วนต้นของขาหน้า บางครั้งแถบที่อยู่ด้านท้ายตาอาจขาดตอนเป็นจุดประ ด้านท้องสีขาวอมเหลืองและมีจุดละเอียดสีเข้มกระจาย ส่วนปลายของนิ้วตีนสีเข้มกว่าลำตัว

ขาหน้าและขาหลังสั้น นิ้วตีนค่อนข้างใหญ่ นิ้วทุกนิ้วมีเล็บ นิ้วตีนด้านในสุดของขาหน้าและของขาหลังเล็กและสั้นกว่านิ้วอื่นและไม่มีส่วนปลายของนิ้วที่เคลื่อนไหวเป็นอิสระจากส่วนอื่นของนิ้ว และเล็บเล็กมาก ด้านใต้ของนิ้วตีนมีแผ่นหนังแบนและบางเรียงตัวเป็นแถวหลายแถวพาดขวาง แผ่นหนังแถวแรกเป็นแผ่นเดียวส่วนของแถวอื่นทุกแถวเป็นแผ่นคู่ นิ้วตีนหน้าไม่มีแผ่นหนังระหว่างนิ้ว นิ้วตีนหลังมีแผ่นหนังเล็กมากอยู่ที่โคนนิ้ว

การแพร่กระจาย เกาะมาดากัสการ์ เกาะซีเชลล์ หมู่เกาะแมสคารีน เกาะนิโคบาร์ จีน ญี่ปุ่น อินเดีย ศรีลังกา เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย หมู่เกาะฟิลิปปินส์ เกาะนิวกีนิ ออสเตรเลีย เกาะฟิจิ เกาะซามัว เกาะตองกา ในประเทศไทยพบทุกภาคของประเทศ ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชพบในป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง บริเวณสันเขื่อนของอ่างเก็บน้ำ และบริเวณอาคารกับสิ่งปลูกสร้างของสถานีวิจัยฯ

พื้นที่อาศัย ส่วนมากอาศัยอยู่ในพื้นที่ป่า หรือพื้นที่ค่อนข้างเป็นธรรมชาติ แต่ปรับตัวอาศัยอยู่บริเวณอาคารหรือสิ่งก่อสร้างของสถานีวิจัยฯ ได้

นิสัย หลบซ่อนตัวในเวลากลางวันอยู่ในโพรงหรือในซอกของต้นไม้หรือตามซอกและรอยแยกของอาคาร/สิ่งก่อสร้างและออกหากินเวลากลางคืน เมื่อถูกรบกวนจะวิ่งหนีเข้าซอกหรือโพรงหรือใต้กองวัสดุอย่างรวดเร็ว มีพฤติกรรมปล่อยหางหลุดจากตัว และผิวหนังถลอกง่าย

สถานภาพ ไม่ได้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 และไม่มีสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ Office of Natural Resources and

Environmental Policy and Planning (2005) และตามเกณฑ์ของ IUCN (2008) ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชมี่ประชาน้อย

จึงจกหินสีจางในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชมี่ขนาดและรูปร่าง รวมทั้งสีและลวดลายของสีลำตัวแตกต่างกันเป็น 2 แบบอย่าง ซึ่งจะทำให้สถานภาพทางอนุกรมวิธานเปลี่ยนแปลง เพราะจึงจกหินสีจางอีกแบบอย่างทีพบคือ ลำตัวป้อม หัวยาวและใหญ่กว่าลำคอเล็กน้อย โคนหางเท่ากับส่วนท้ายของลำตัว บนหัว บนหลัง และขาหน้ากับขาหลังมีจุดเล็กสีขาวกับปื้นใหญ่สีดำกระจายปะปนกัน ซึ่งสีและลวดลายของสีลำตัวคล้ายคลึงกับจึงจกหินเมืองกาญจน์ แต่จึงจกหินสีจางแบบอย่างนี้มีส่วนต้นของหางเท่ากับส่วนท้ายของลำตัว เก็ดได้หางแถวเดี่ยวในแนวกลางตัวขยายกว้าง และนิ้วตีนเป็นสีเดียวกับสีลำตัว ซึ่งแตกต่างจากของจึงจกหินเมืองกาญจน์ จึงจกหินสีจางแบบอย่างนี้พบได้บ่อยครั้งกว่าแบบอย่างแรก

สถานภาพ ไม่ได้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 และไม่มีสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (2005) และตามเกณฑ์ของ IUCN (2008) ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชมี่ประชาน้อย

จึงจกหินสีจางในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชมี่ขนาดและรูปร่าง รวมทั้งสีและลวดลายของสีลำตัวแตกต่างกันเป็น 2 แบบอย่าง ซึ่งจะทำให้สถานภาพทางอนุกรมวิธานเปลี่ยนแปลง เพราะจึงจกหินสีจางอีกแบบอย่างทีพบคือ ลำตัวป้อม หัวยาวและใหญ่กว่าลำคอเล็กน้อย โคนหางเท่ากับส่วนท้ายของลำตัว บนหัว บนหลัง และขาหน้ากับขาหลังมีจุดเล็กสีขาวกับปื้นใหญ่สีดำกระจายปะปนกัน ซึ่งสีและลวดลายของสีลำตัวคล้ายคลึงกับจึงจกหินเมืองกาญจน์ แต่จึงจกหินสีจางแบบอย่างนี้มีส่วนต้นของหางเท่ากับส่วนท้ายของลำตัว เก็ดได้หางแถวเดี่ยวในแนวกลางตัวขยายกว้าง และนิ้วตีนเป็นสีเดียวกับสีลำตัว ซึ่งแตกต่างจากของจึงจกหินเมืองกาญจน์ จึงจกหินสีจางแบบอย่างนี้พบได้บ่อยครั้งกว่าแบบอย่างแรก